

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра фортепіано

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАМЕРНИЙ АНСАМБЛЬ

галузь знань – **02Культура і мистецтво**
спеціальність – **025 Музичне мистецтво**
освітньо-професійна програма – **Фортепіано**
факультет – **Музичного мистецтва**
рівень вищої освіти – **другий (магістерський)**

Харків,ХДАК,2023

УДК 785.7(073) К 18.

Укладач:

Кріпак О.Л., кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Рецензенти:

Олександр СКЛЯРОВ - Заслужений діяч мистецтв України, професор,
завідувач кафедри фортепіано
Харківської державної академії культури

Марія БОРИСЕНКО – кандидат мистецтвознавства
доцент кафедри теорії музики
ХНУМ ім. І.П.Котляревського

Рекомендована до друку науково-методичною радою ХДАК
Протокол № 9 від 29.03.2023 року

Програма навчальної дисципліни «Камерний ансамбль» для студентів освітнього рівня «магістр» за напрямом підготовки 02 Культура і мистецтво, спеціальністю 025 Музичне мистецтво, освітньо-професійна програма ФОРТЕПІАНО, дисципліна – «Камерний ансамбль». – Х. : ХДАК, 2023. - 28с.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна Форма навчання
Кількість кредитів – 9 1 сем – 4 кредити 2 сем – 3 кредити 3 сем – 2 кредити	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 2 Тем – 7	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма Фортепіано	Рік підготовки: 1,2й	
Загальна кількість годин – 270		Семестри – 1,2,3й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр – 2; 2 семестр – 2; 3 семестр – 2 Самостійної роботи: 1 семестр – 4; 2 семестр – 3; 3 семестр – 4	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Самостійна робота 180 год.	Самостійна робота 240 год.
		Індивідуальні (аудиторні) заняття: 90 год.	Індивідуальні (аудиторні) заняття: 30 год.
		Вид контролю: 1 семестр – поточне оцінювання 2 семестр – екзамен 3 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання - 20/40 (1/2);

для заочної форми навчання- 10/50

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Курс дисципліни «Камерний ансамбль» займає одне із центральних місць серед обов'язкових дисциплін у структурі навчального плану факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури з освітньо-професійної програми

«Фортепіано». Предметом курсу «Камерний ансамбль» є специфіка ансамблевої діяльності. Вивчення навчальної дисципліни «Камерний ансамбль» сприяє набуттю акомпаніаторських навичок та вправності володіння інструментом фортепіано у складі камерного колективу, створює необхідні умови для розвитку інтелектуальних здібностей, художнього смаку й загальної музичної культури здобувача вищої освіти. Курс «Камерного ансамблю» передбачає втілення принципів ансамблевого музикування у виконавську практику.

Методика викладання курсу побудована на поступовості ускладнення репертуару та музично-виконавських завдань його вивчення. Ансамблеве музикування як необхідна форма виконавської практики, – важлива складова навчальної дисципліни «Камерний ансамбль», спрямована на формування здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації в умовах колективного процесу діяльності. Пропонована навчальна робоча програма створює здобувачу вищої освіти сприятливі умови для використання своїх природних можливостей та здобутих професійних навичок і вмінь як під час навчання, так і подальшій виконавській або педагогічній роботі.

Обсяг дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 годин/9 кредитів ЕСТС. Співвідношення кількості годин індивідуальних занять до самостійної роботи і становить для денної форми навчання — 180 індивідуальних/90 самостійної роботи (для заочної форми навчання: 240 індивідуальних та 30 – для самостійної роботи). Форма навчання денна та заочна. Програма курсу розрахована на 1,5 роки навчання (1,2,3 семестри), передбачає аудиторні індивідуальні заняття й самостійну роботу здобувача вищої освіти другого рівня (магістр). Підсумковий контроль – поточне оцінювання, залік, екзамен.

Статус дисципліни – обов’язкова.

Мета курсу - забезпечити умови формування і розвитку магістрантами програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері музичного мистецтва та викладання спеціальних дисциплін; підготовка високопрофесійних фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері музичного, зокрема фортепіанного виконавського мистецтва та ансамблевого музикування; набуття професійних вмінь і навичок, необхідних для здійснення фахової діяльності в якості концертмейстера, соліста камерного ансамблю, а також, – розвиток художнього смаку й загальної музичної культури здобувача вищої освіти, необхідних для формування професійних концертмейстерсько-

виконавських компетентностей, що передбачають комплексне відтворення принципів гри в ансамблі.

**Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна
(відповідно до освітньо-професійної програми)**

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК12 Уміння обґрунтувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність їх реалізації у власній творчо-виконавській і педагогічній практиці.</p> <p>ЗК 15 Здатність виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості, а також володіти засобами їх впровадження.</p>
<p>Професійні компетентності спеціальності (СК)</p>	<p>СК 1 Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.</p> <p>СК 2 Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.</p> <p>СК 3 Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації музичних, зокрема фортепіанних творів.</p> <p>СК 6 Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>СК 8 Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.</p> <p>СК10 Уміння виконувати фортепіанний твір на найвищому рівні концертно-виконавської репрезентації на професійній сцені.</p> <p>СК 11 Вміння створювати інтерпретаційну версію музичного твору й виконувати його вансамблі з використанням методики репетиційної роботи з музичним колективом.</p> <p>СК 12 Здатність якісно вдосконалювати практичні навички концертної діяльності піаніста.</p> <p>СК 13 Здатність до постійної саморозвитку як творчої особистості, яка вільно володіє виконавською майстерністю, постійно працює над вдосконаленням</p>

	<p>піаністичної гри.</p> <p>СК 14 Здатність до використання практичних знань, умінь та навичок у музично-професійному дискурсі (виконавському, педагогічному, науково-дослідницькому).</p>
--	---

**Програмні результати навчання
(відповідно до освітньої програми)**

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПР2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.</p> <p>ПР3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.</p> <p>ПР4 Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів і напрямків.</p> <p>ПР5 Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.</p> <p>ПР6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПР7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПР8 Здійснювати викладання фахових дисциплін з урахуванням потреб здобувача освіти, їх цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей.</p> <p>ПР 14 Власною виконавською, педагогічною, науково-дослідницькою діяльністю активно впливати на розвиток музичної культури України, поширювати духовні цінності та ідеалу українського музичного мистецтва.</p> <p>ПР 15 Планувати, коригувати та реалізовувати етапи власної творчої і наукової кар'єри, безперервно продовжуючи самоосвіту, підвищувати професійну кваліфікації у сфері музичного мистецтва.</p>
---	--

Очікувані результати навчання

- здатність опанування майстерністю ансамблевої гри в обсязі, необхідному для майбутньої практичної діяльності;
- здатність виконання індивідуальної програми, складеної згідно з програмою курсу;
- здатність опанування різними видами фактур партії фортепіано у складі будь-якого ансамблю (вокального, інструментального);
- здатність оволодіння принципами виконання фортепіанних перекладень творів для симфонічного, народного, духового оркестру (клавирів);
- здатність виконання хорових партитур;
- здатність визначення виконавських особливостей партії фортепіано та їх застосовування у процесі виконання різнопланових інструментальних творів;
- здатність читання з листа та транспонування;
- здатність застосовування у виконавській практиці знань з теорії та історії музичної культури;
- здатність створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи.
- здатність формулювати і застосовувати принципи роботи з різними формами і фактурами інструментальних творів;
- здатність планувати драматургічний розвиток інструментального твору;
- здатність створення індивідуальних інтерпретацій творів, згідно з характером та стилем.
- здатність самостійного слухового контролю партії фортепіано та колективного звучання.

Навчання складається з практичних та індивідуальних занять з фаху, самостійної роботи. Індивідуальні заняття зорієнтовані на розвиток навичок інструментального виконавства, опанування принципами та методами самостійної роботи над музичними творами, необхідними для репетиційної роботи під час підготовки до концертних виступів. Вивчення матеріалу музичних творів в репертуарі даного курсу проходить в формі комплексного розгляду та фактурного розшифрування партій усіх складових (учасників) камерного ансамблю з подальшим засвоєнням та опануванням специфіки графіки запису та інструментального втілення партій для різноманітних інструментів. А саме: транспонуючі ключі (ладова належність даного інструменту), способи звукотворення (залежно від структури ігрового апарату для даного інструменту). Всі ці моменти мають формувати спосіб пристосування партії фортепіано для злагодженої професійної полі-звучності

фактур матеріалу творів з репертуару камерної музики, що інтерпретуюються виконавцями.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю. Підсумкова оцінка поточного контролю складається з оцінок, які здобувач отримує за послідовне оволодіння навичками та вміннями під час процесу засвоєння репертуарного матеріалу запропонованої на початку семестрів програми, що складається з творів камерно-інструментальної музики.

Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до майбутнього екзамену або заліку.

Політика академічної поведінки та доброчесності. Під час роботи в аудиторії необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Звук виклику мобільного телефону має бути відключеним. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. У разі загострення конфлікту він має обговорюватися у порядку, визначеному відповідним положенням ХДАК. Норми академічної етики: дисциплінованість; відповідальність; дотримання субординації; академічна доброчесність.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1.Початковий 1-34 балів	Наднизький рівень виконання. Відсутність елементарних навичок роботи над партією фортепіано в партитурі ансамблю, емоційна та м'язова скутість. Невиконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою.

35-59 балів	Низький рівень виконання, безпорадність у виконавському відношенні. Погане знання тексту, слабкий слуховий контроль; недбалість у роботі над матеріалом твору. Невиконання в повному обсязі основних завдань з аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Фрагментарні знання з проблем фортепіанного виконавства та гри у ансамблі з іншими інструментами.
2.Середній 60-63 балів	Посередній художньо-технічний рівень виконання та прочитання тексту фортепіанної партії творів на низькому рівні, брак творчої активності й виконавської самостійності, посередній рівень сценічної культури. Виконання не всіх завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Слабкий рівень навичок фортепіанної гри, а також неспроможність впевнено виконувати партію свого інструменту, одночасно контролюючи звучання партії іншого інструменту (учасника (-ів) ансамблю) .
64-73 балів	Задовільний рівень виконання, елементарні професійні навички. Значні недоліки технічного та художнього характеру, проблемне розкриття образного задуму твору, обмежені технічні можливості, невдале і неконтрольоване звукоутворення. Відсутність наполегливої, старанної систематичної роботи над програмою. Слабкий рівень навичок фортепіанної гри, а також неспроможність впевнено виконувати партію свого інструменту, одночасно контролюючи звучання партії іншого інструменту (учасника (-ів) ансамблю) .
3.Достатній 74-81 балів	Сумлінно вивчений текст партії фортепіано у творі для ансамблю, але виконанню не вистачає драматургічної переконливості. Випадкові текстові помилки, технічні погрішності, а також проблемне відтворення стильових особливостей творів. В цілому основні завдання із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою виконі. Достатні навички роботи над твором для ансамблевого музикування і знання специфіки звучання різних інструментів (учасників ансамблю), достатніх навичок фортепіанного виконавства.

82-89 балів	<p>Переконливе усвідомлене трактування ансамблевого твору творів, але без прояву яскравої виконавської індивідуальності. Незначні помили текстового характеру випадкові зупинки або виправлення, недостатньо досконале використання засобів виконавської виразності (інтонування, педалізація, артикуляція). Добре, але недостатньо систематичне і результативне виконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Достатні навички роботи над твором для ансамблевого музикування і знання специфіки звучання різних інструментів (учасників ансамблю), достатніх навичок фортепіанного виконавства. Добрий загальнокультурний рівень.</p>
<p>4.Високий 90 – 100 балів</p>	<p>Якісна виконавська інтерпретація творів для камерного ансамблю. Систематична, цілеспрямована, результативна (аудиторна та самостійна) робота над програмою і розвитком виконавської майстерності.</p> <p>Яскраве, бездоганне виконання, в якому продемонстровано на високому рівні: глибоке розуміння музичної драматургії, володіння комплексом виразних засобів, відтворення стилістичних особливостей творів, успішне подолання всіх піаністичних труднощів, майстерне володіння інструментом, надійний слуховий контроль партії інструмента – учасника ансамблю, знання специфіки способу його звукоутворення, уміння тримати звуковий баланс між учасниками ансамблю, впевнене знання структури твору. Майстерне використання домінуючої організуючої можливості інструменту фортепіано для впевненого метричного і динамічного втілення авторського задуму твору, що виконується. Вільне орієнтування в музичному матеріалі курсу, високий загальнокультурний рівень.</p>

2. Програма навчальної дисципліни

Програма з курсу «Камерний ансамбль» для здобувачів вищої освіти другого рівня (магістр) розроблена за принципом розподілу навчального матеріалу на змістовні розділи. Кожний розділ є цілісним навчальним

об'єктом, що включає визначену кількість індивідуальних аудиторних занять та поза аудиторних навчально-виконавських заходів та самостійних занять студента. Програма курсу враховує основні види роботи, що розподіляються на теми з відповідною кількістю годин.

Розділ 1 – «Академічний».

Цей розділ є базовим, оскільки репрезентований творами камерної ансамблевої музики, різноманітних жанрів та структурних складів фактури, що складають основу педагогічного репертуару для різного типу інструментів (чи груп інструментів), що потребують фортепіанного супроводу (або рівнозначної партії фортепіано в складі полі-фактури твору). Розділ формує виконавський репертуар студента, передбачає виконання партії фортепіано в різнопланових інструментальних творах:

1. П'єса (мініатюра);
2. Поліфонічний твір (партія фортепіано – як «голос» у складі фактури)
3. Твори великої форми (сонати, сонатини, концертино, концерти, сюїти, варіаційні цикли /для здобувачів з доброю професійною підготовкою).

Тема 1¹. Робота над проблеми тексту фортепіанної партії (засоби музичної виразності, жанрові особливості, метричне втілення, артикуляційні формули, агогічні відхилення, динамічний план, драматургічна будова твору).

Тема 2. Вивчення партії інструмента (-ів) – учасників ансамблю.

Тема 3. Вивчення виконавського плану, узгодженого з усіма учасниками ансамблю.

Тема 4. Виховання відчуття партнерства з кожним солістом. Збалансована роль партії фортепіано як рівнозначного учасника загального процесу звукоутворення.

Розділ 2 – «Додатковий»

Передбачає оволодіння навичками читання з листа та транспонування.

Тема 5. Попередній аналіз тексту без інструменту.

Тема 6. Проблеми концентрації уваги: набуття навичок бачити нотний текст одночасно попереднього і наступного такту при читанні з листа.

Тема 7. Алгоритм зміни знаків альтерації при транспонуванні.

---

¹ Назви тем є умовними, оскільки лише у загальних рисах віддзеркалюють етапи оволодіння акомпаніаторською майстерністю в процесі колективного музикування. Темі можуть варіюватися та змінюватися, опрацьовуватися на кожному уроці, оскільки проблеми, які виникають під час вивчення творів репертуару камерної музики, зумовлюються рівнем професійної підготовки здобувача та його індивідуальними здібностями. Розподіл годин на кожний розділ і тему є умовним, оскільки творчий процес вивчення музичних творів є послідовним і залежить від рівня засвоєності матеріалу, поетапного набуття та закріплення виконавських навичок гри на фортепіано і ансамблевої гри.

Специфіка курсу дисципліни «Камерний ансамбль» полягає в практичній необхідності постійного поетапного удосконалення навичок гри на інструменті фортепіано у складі ансамблю. Це зумовлює необхідність паралельного освоєння всіх змістовних розділів упродовж семестру. Змістова структура навчальної дисципліни при цьому лишається незмінною, але кожен семестр розділи опрацьовуються на новому навчальному (репертуарному) матеріалі згідно з індивідуальним планом здобувача (магістранта). Під час планування індивідуальної програми враховуються особистісні якості здобувача, його музичні здібності, а також рівень загальної та музичної підготовки. Пропонована навчальна програма надає здобувачеві можливості самореалізації у самостійній роботі, де як найкраще проявляються його креативні здібності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма			Заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		Аудиторні інд	самост		Аудиторні інд	самост
Розділ 1. «Академічний»						
Тема 1. Робота над проблемою тексту фортепіанної партії (засоби музичної виразності, жанрові особливості, метричне втілення, артикуляційні формули, агогічні відхилення, динамічний план, драматургічна будова твору).	100	25	75	100	10	90
Тема 2. Вивчення партії інструмента (-ів) – учасників	40	15	25	47	7	40

ансамблю.						
Тема 3. Вивчення виконавського плану, узгодженого з усіма учасниками ансамблю.	27	12	15	15	3	12
Тема 4. Виховання відчуття партнерства з кожним солістом. Збалансована роль партії фортепіано як рівнозначного учасника загального процесу звукоутворення.	28	13	15	15	2	13
Разом годин за Розділом 1	195	65	130	177	22	155
Розділ 2. «Додатковий»						
Тема 5. Попередній аналіз тексту без інструменту	35	11	24	38	3	35
Тема 6. Проблеми концентрації уваги: набуття навичок бачити нотний текст одночасно попереднього і наступного такту при читанні з листа.	27	8	19	38	3	35
Тема 7. Алгоритм зміни знаків альтерації при транспонуванні	23	6	17	17	2	15
Разом годин за Розділом 2	85	25	60	93	8	85
Усього годин	270	90	180	270	30	240

--	--	--	--	--	--	--

4. Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Робота над проблемами музичного тексту фортепіанної партії	25	10
2	Вивчення партії усіх інструментів складу ансамбля	15	4
3	Вивчення виконавського плану, узгодженого з іншими учасниками ансамбля	12	3
4	Виховання відчуття партнерства з солістами та рівнозначної присутності партії фортепіано у складі ансамблю	13	2
5	Попередній аналіз тексту без інструменту	11	3
6	Проблеми концентрації уваги	8	3
7	Заміна знаків альтерації при транспонуванні	6	2
	Усього годин	90	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Робота над проблемами музичного тексту фортепіанної партії	75	90
2	Вивчення партії усіх інструментів складу ансамбля	25	40
3	Вивчення виконавського плану, узгодженого з іншими учасниками ансамбля	15	12
4	Виховання відчуття партнерства з солістами та рівнозначної присутності партії фортепіано у складі ансамблю	15	13
5	Попередній аналіз тексту без інструменту	24	35
6	Проблеми концентрації уваги	19	35
7	Заміна знаків альтерації при транспонуванні	17	15
	Усього годин	180	240

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів.

В рамках освоєння курсу дисципліни «Камерний ансамбль» надається можливість здобувачеві для самостійної роботи з матеріалом курсу. Мається на увазі робота, проведена додатково, під час поза аудиторної підготовки, що передує індивідуальному заняттю з педагогом. Репертуар з творів камерної музики для кожного здобувача підбирається викладачем з урахуванням методичних вимог програми курсу та індивідуальних здібностей кожного учасника ансамблевої гри. Під час самостійної роботи з обраним матеріалом студент зобов'язаний ретельно проаналізувати проблеми розшифрування тексту як партії фортепіано, так і партій усіх інструментів ансамблевого складу. Знайти інформацію з доступних джерел про деякі особливості специфіки гри на інструментах, для яких написані твори з репертуару здобувача по даному курсу. Мати уяву про стиль, епоху та жанрові ознаки твору, що вивчатиме.

Рекомендовано також в самостійній роботі здобувачеві знайомитися з творами для ансамблевого музикування більш полегшеного варіанту для можливості транспонування (практичне ознайомлення зі знаками альтерації); для здобуття навиків метричної стабільності в процесі гри; для виховання слухового контролю всього матеріалу твору (за участю усіх партій); для вибудови драматургії розвитку всієї фактури з урахуванням творчого замислу композитора. Таким чином, у самостійній роботі здобувача (магістранта) вибудовуватиметься базовий рівень інформативності, здобутої до спілкування з викладачем на індивідуальному занятті, де всі ці складові учбового процесу в сумі даватимуть позитивний результат та поповнятимуть практичний виконавчий досвід.

6. Форми поточного та підсумкового контролю Методи навчання

В процесі освоєння партії фортепіано в складі камерного ансамблю на індивідуальних заняттях застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює спосіб гри та демонструє його на інструменті фортепіано;
- репродуктивний метод – здобувач відтворює пояснене та продемонстроване педагогом (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналітика, аналогії, імплементація, екстраполяція, синтез, узагальнення);.

- метод проблемного викладу – педагог формулює виконавську проблему і пропонує спосіб її подолання за допомогою порівняння з протилежним прикладом (як не бажано) для розуміння важливості бажаного результату;

- частково-пошуковий – активний пошук рішення виконавських задач (наприклад: визначення аплікатури, педалізація, агогічні коливання, динамічне різномаяття) на основі загальноприйнятих методичних принципів;

- словесний метод – слово, асоціативні порівняння, вдалий вибір емоції або спосіб її викликати (розповідь, бесіда);

- практичні методи: здобувачі одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії за фортепіано (загальновідомі способи відпрацювання технічних труднощів своєї партії, досконало грають на фортепіано партії усіх учасників ансамблю) ;

- наочні методи – наочні приклади гри педагогом партії інструменту (-ів), що складають партнерське звучання (ілюстрування, показ педагога).

– ділова гра (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль педагога) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Поурочне прослуховування програми (моніторинг знань)
2.	Періодичний	Проведення контрольного прослуховування здобувачів
3.	Самостійна робота	Перевірка результатів самостійної роботи здобувачів на аудиторних (індивідуальних) заняттях
4.	Підсумковий контроль	екзамен або залік (публічний виступ, диференційований залік).

Поточний контроль. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожен тему поточного модулю за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ).

Відпрацювання пропущених занять. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до

взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Відпрацювання пропущених занять. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Перерахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри студентам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з викладачем індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнених результатів.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність							Сам. роб.	Залік/Екза мен	Усього
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	1-20	20-40	34-100
1	2	1	1	2	2	2			

Розподіл балів за формою контролю.

- відвідування заняття – 0-1 бала; 10 занять – до 10 балів; (20 -20 тощо)
- виконання індивідуального практичного завдання – 3 бали; 10 практичних завдань – до 30 балів;
- підготовка (репетиційна) та академічний виступ – до 60 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік/іспит – від 60 до 100 балів.

Участь у роботі під час аудиторних занять – до 60 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

- Для реалізації програми курсу дисципліни «Камерний ансамбль» освітньо-професійної програми «Фортепіано» на другому (магістерському) рівні зі спеціальності 025 Музичне мистецтво залучаються приміщення навчальних корпусів № 3 та 4 Харківської державної академії культури, спеціально обладнаних для проведення індивідуальних та групових занять студентів різних музичних спеціалізацій: студія звукозапису, спеціалізована зала для масових заходів, камерний зал, хоровий клас, музичний кабінет.

- Професійне використання музичного інструментарію, джерельної бази, комп'ютерного та програмного забезпечення, мультимедійних засобів у сфері фахової діяльності.

- У процесі вивчення дисципліни «Камерний ансамбль» здобуті знання, уміння, навички стануть підґрунтям для подальшого вивчення на III освітньо-науковому рівні таких дисциплін як «Спеціальний інструмент» (фортепіано), «Основи концертмейстерської майстерності», «Фортепіанний ансамбль» та «Камерний ансамбль» на більш високому професійному рівні для публічних виступів, виконавської та педагогічної діяльності. Досвід практичного освоєння творів камерної музики може також стати у нагоді під час підготовки освітньо-кваліфікаційних робіт (тематичних виступів на науково-творчих конференціях, написання міждисциплінарних рефератів, дипломних робіт, наукової розробки тощо).

- Для успішного засвоєння дисципліни «Камерний ансамбль» здобувач повинен мати знання з предметів гармонії, поліфонії, вивчення камерної інструментальної музики, історії музики (зарубіжної та вітчизняної), музичної форми, сольфеджіо, читання нот з листа и транспонування, методики викладання камерного ансамблю, теорії музики та володіти певними навичками гри на інструменті фортепіано для інтенсивного вивчення і репертуарного накопичення різнофактурних творів камерної музики.

- Передумови для вивчення дисципліни створюються під час попереднього вивчення курсу «Камерний ансамбль» у музичних закладах, що надали здобувачеві перший рівень (бакалаврський) професійної музичної освіти, де здійснюється набуття перших навичок роботи над партією фортепіано в складі ансамблю з будь-яким музичним інструментом, за допомогою вивчення фактурного матеріалу різного рівня складності (від різнохарактерних мініатюр – до творів крупної форми та сюїтно-варіаційних циклів).

- Для репертуарного наповнення впродовж семестру рекомендовано ознайомлюватися з 10 творами для камерного ансамблю. 3-4 з них – це твори більш легкого рівня для зручності читання з листа та транспонування, 2 твори – це велика форма (частина сонатного або сюїтного циклу), та 4 – п'єси малої форми. На підсумковий залік/ екзамен ретельно вивчається частина сонатного або сюїтного циклу (без гри напам'ять). Решті творів – достатньо ознайомлення, допустимий різний рівень завершеності роботи над їх удосконаленням. Таким чином – поповнюється індивідуальний репертуарний запас здобувача вищої освіти з певного контенту фахової відповідності та формується практичний виконавський досвід гри на інструменті та гри на інструменті у складі колективу.

9. Рекомендована література

Курс навчальної дисципліни «Камерний ансамбль» передбачає практичну діяльність, в процесі якої здійснюється набуття знань, навичок і прийомів для подальшої професійної діяльності у якості соліста камерного ансамблю. Завдання дисципліни реалізуються у форматі індивідуальних занять здобувачів вищої освіти з педагогом. Рекомендовані джерела інформації не є обов'язковими і можуть використовуватися за бажанням здобувачів вищої освіти з метою розширення музичного кругозору, поглиблення знань з теорії фортепіанного виконавства, вивчення методичних порад провідних фахівців та подальшого їх використання у своїй практичній діяльності.

Обов'язкова:

1. Берегова, О. Сильові тенденції в камерній музиці українських композиторів 80-90-х років ХХ сторіччя: ситуація постмодерну // Українське музикознавство. – Вип. 29. – К.: НМАУ ім. П.Чайковського, 2000. – С. 103-108.
2. Боровик, М.К. Сучасність в інструментальному ансамблі // Проблеми української радянської музики. – Вип. 2. – К., 1969. – С. 168-207.
3. Боровик, М.К. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль. – К.: Музична Україна, 1968. – 102 с.
4. Бузанова, Н.С. Довідник по репертуару для камерних ансамблів. – Одеса: Астропринт, 2015. – 84с. - ISBN: 978-966-927-035-1.
5. Гладких, О.В. Формування навичок гри в ансамблі у студентів музичних вишів // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали міжнар. наук. конф. (22-23 листоп. 2012 р.) / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистецтв України, Ін-т культурології, Упр. культури і

- туризму Харк. облдержадмін. ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Харків, 2012. — С. 326-327. — [НАБ] 71.0
6. Гундер, Л. Плюралізм інтерпретації як формування художньої концепції камерно-інструментального виконавства // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. — Випуск III. — Івано-Франківськ: Плай, 2001. — С. 19-25.
  7. Дика, Н.О. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960-1980 рр.): Автореф. дис... канд. мист.: 17.00.03 / ІМФЕ ім. М.Рильського. — К., 2001. — 18 с.
  8. Довгань, П. В. Жанрово-стильова динаміка української камерно-інструментальної сюїти ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Довгань Петро Володимирович ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2010. — 16 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.315
  9. Значення ансамблевої гри у вихованні оркестрантів : метод. рек. до курсу "Клас ансамблю" / Харк. держ. акад. культури, Каф. дух. та естрад. оркестрів ; [уклад. В. В. Омельченко]. — Х. : ХДАК, 1998. — 20 с. — 100 пр. — 43к. — [НАБ (TRD)] 85.315.2
  10. Інструментальний ансамбль : прогр. практикуму / Харк. держ. акад. культури, Каф. укр. нар. співу та муз. фольклору ; [уклад. О. І. Дроботай]. — Х. : ХДАК, 1998. — 8 с. — 100 пр. — 12к. — [НАБ] 85.315.2
  11. Камерний ансамбль: Програма та методичні рекомендації для музичних вузів. — К.: Центрмузінформ, 1996. — 28 с.
  12. Кравченко, А. І. Камерно-інструментальне мистецтво як багаторівнева система константних і релятивних компонентів / Кравченко Анастасія Ігорівна // Культура і сучасність. — 2013. — № 2. — С. 193-197. — Бібліогр.: 3 назви. — [Ч/З]
  13. Кріпак, О.Л. Методичні рекомендації: «Робота над фактурою в класі камерного ансамблю (на прикладі інструментальних дуетів українських композиторів)», Харків, ХДАК, 2021, 26с.
  14. Литвиненко, А. І. Камерне виконавство як чинник культуротворення (на прикладі музичної культури Полтавщини ХІХ - початку ХХ століть) / Алла Іванівна Литвиненко // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; [ред. кол.: Чернець В. Г. та ін.]. — К., 2012. — Вип. 29. — С. 188-194. — Бібліогр.: 6 назв 71.0
  15. Лошков, Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін. ; передм. В. М. Шейка]. — Харків, 2008. — Вип. 25. — С. 166-177. — Електронна копія в головному документі. — Бібліогр.: 13 назв. 71
  16. Молчанова, Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посіб. / Т. О. Молчанова. — Львів : ДМА, 2007. — 112 с. 13. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посібник. / Т. О. Молчанова. — Львів : ДМА, 2001. — 216 с. 14.
  17. Новицький, К.Г. Психологічний аспект формування особистості камерного виконавця / Новицький К. Г. // Часопис Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — 2010. — № 1(6). — С. 104-106. — [НМА]
  18. Пасічняк, Лілія Михайлівна Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст.: історико-виконавський аспект : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Пасічняк Лілія Михайлівна; Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2007. — 17 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.315.32
  19. Повзун, Л. Камерний ансамбль. З історії розвитку ансамблевого виконавства та становлення камерно-інструментальних жанрів. — ІПП Друкарський двір, 2007. — 54с. - ISBN: 978-966-389-106-4

20. Польська І.І. Камерний ансамбль: історія, теорія, естетика: моногр.; Харк. держ. акад. культури. — Х. : [Б.и.], 2001. — 296 с. — 500 екз. — ISBN 966-7352-46-3 : бгрн.95к. — [НАБ, Ч/3, НМА] 85.315
21. Польська І. І. Камерний ансамбль ХХ століття у дзеркалі семантичних трансформацій // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. — Харків, 2020. — № 2. — С. 108-112. — https://doi.org/1033_625/2409-2347-2020-2-107-112. — Библиогр.: 5 назв. — [Архів автора]
22. Польська, І.І. Камерний ансамбль: феноменологія жанру / Ірина Польська // Наук зб. Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка : зб. ст. — Львів, 2010. — Вип. 24 : Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика. — С. 4-14. — (Виконавське мистецтво, кн. 1). - Библиогр.: 5 назв. — [Архів автора]
23. Польська, І.І. Камерно-ансамблеве мистецтво України: шляхи музикознавчих розвідок / Ірина Польська // Наукові збірки Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка : М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка, Нац. акад. мистецтв України. — Львів, 2015. — Вип. 34 : Виконавське мистецтво. Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика. — С. 29-47. — Библиогр.: 4 назви. — [Архів автора]
24. Польська, І.І. Камерно-ансамблеве мистецтво України: шляхи теоретичного осягнення / Ірина Польська // Наук. зб. Львів. нац. муз. акад. імені М. В. Лисенка : [зб. наук. пр.] / М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка, Нац. акад. мистецтв України. — Львів, 2013. — Вип. 31 : Виконавське мистецтво. Камерно-інструментальний ансамбль : до 160-річчя ЛНМА ім. М. В. Лисенка : історія, теорія, практика. — С. 19-30. — Библиогр.: 4 назви. — [Архів автора]
25. Польська, І. І. Камерний ансамбль / І. І. Польська // Енциклопедія Сучасної України / Нац. акад. наук України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. — Київ, 2012. — Т. 12. — С. 112-114. — [Архів автора]
26. Польська, І. І. Камерний ансамбль в європейському музичному часопросторі / Польська Ірина Іллівна // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : матеріали Шостої Міжнар. наук.-творч. конф., присвяч. 10-річчю каф. мистец. технологій, 8-9 листоп. 2012 р. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец., Ін-т мистец., Каф. мистец. технологій. — К., 2012. — С. 71-72. — [Архів автора]
27. Польська, І.І. Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : [спец.] 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Ірина Іллівна Польська ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — Київ, 2003. — 35 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.315.2
28. Польська, І. І. Методика викладання ансамблю та акомпанементу в курсі «Фортепіано» / І. І. Польська. — Харків : ХДАК, 1995. — 8 с.
29. Польська, І. І. Поняття ансамблю в музиці / І. І. Польська // Культура України. — Харків, 2001. — Вип. 8. — С. 153-160. — Електронна копія в головному документі. — Библиогр.: 12 назв.
30. Рудик, М. М. Ескізи до огляду української інструментальної музики останньої третини ХХ ст.: цикли п'єс, сонати / М. М. Рудик // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; [редкол.: М. Станкевич та ін.]. — Т., 2012. — С. 154-159. — (Серія "Мистецтвознавство" ; № 2). — [НАБ] 85
31. Саварі, С. Акомпанемент як професія та мистецтво (тексти лекцій) — Харків, 1993. — 61 с.
32. Сидоренко, О. Ю. Індивідуальний виконавський стиль в системі ансамблевого музикування (на прикладі камерної скрипкової сонати) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Сидоренко Ольга Юріївна ; М-во

- культури України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2018. — 17 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 78
33. Снедкова Л. А. Ансамбль малих форм змішаного жанру як різновид колективного музикування / Л. А. Снедкова // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали міжнар. наук. конф. (22-23 листоп. 2012 р.) / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистецтв України, Ін-т культурології, Упр. культури і туризму Харк. облдержадмін. ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Харків, 2012. — С. 324-325. — [НАБ] 71.0
  34. Специфіка роботи над ансамблевими творами в класі фортепіано: метод. рек. з курсу "Ф-но" / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Каф. теорії музики та ф-но; [уклад. Рябуха Н. О.]. — Х.: ХДАК, 2011. — 20 с. — [Архів автора]
  35. Стурзеску, О. Особливості ансамблевого музикування / Оксана Стурзеску // Вісн. Кн. палати. — 2004. — № 7. — С. 37-39. — Бібліогр.: 16 назв. — [Ч/З]
  36. Федоришин, В. І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: автореф. дис. ... канд. пед. наук: [спец.] 13.00.02 "Теорія та методика навчання музики і муз. виховання" / Федоришин Василь Ілліч; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 2006. — 18 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 74.58
  37. Ху, Пін Розвиток українських та китайських культурних традицій у камерно-інструментальних ансамблях другої половини ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Ху Пін; М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2013. — 18 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31

Додаткова:

1. Андрієвська, В. В. Камерно-інструментальний ансамбль у творчості львівських композиторів ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Андрієвська Вікторія Вадимівна; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2010. — 18 с. — 120 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.313(4УКР)
2. Асталощ, Г. Л. Еволюція фортепіанної виразовості в камерно-інструментальних ансамблях українських композиторів останньої третини ХХ ст. (на прикладі творчості М. Скорика, Є. Станковича, В. Сильвестрова): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Асталощ Габрієла Ласлівна; М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2013. — 20 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
3. Берегова, О.М. Тенденції постмодернізму в камерних творах українських композиторів 80-90-х років ХХ сторіччя: Автореф. дис. ... канд. мист.: 17.00.03 / НМАУ. — К., 2000. — 20 с.
4. Ващенко, О.В. Камерно-інструментальна музика А. Шнітке: принципи композиторського мислення: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Ващенко Олена Вікторівна; М-во культури України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2016. — 19 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
5. Данченко, Н. Г. Комунікація в жанрі структурного квартету / Данченко Наталія Григорівна // Мистецтвознавчі записки: [зб. наук. пр.] / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв; [редкол.: Чернець В. Г. та ін.]. — К., 2010. — Вип. 18. — С. 305-312. — Бібліогр.: 12 назв. — [НАБ] 85
6. Данченко, Н. Г. Специфіка комунікації у квартетній творчості французьких композиторів кінця ХІХ - першої половини ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Данченко Наталія Григорівна;

- Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2011. — 17 с. — 150 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.313
7. Дрига, К. І. Ансамбль скрипалів як феномен музичної культури : магіст. дипломна робота за спец 8.020205 "Муз. мистецтво" / Дрига Ксенія Іванівна ; наук. кер. Коновалова І. Ю. ; рец. Польська І. І. ; М-во культури і туризму України, Каф. Теорії музики та ф-но. — Харків, 2010. — 145 с. — Бібліогр.: с. 133-145. — [НАБ (TRD)] М
  8. Дубка, О. С. Соната для тромбона у творчості зарубіжних та українських композиторів ХХ - початку ХХІ століть : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Дубка Олександр Сергійович ; М-во культури, молоді та спорту України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2020. — 19 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 78
  9. Зав'ялова, О. Струнний квартет М. Лисенка як взірець українського бідермаєру / Ольга Зав'ялова // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. ун-т мистец. ім. І. П. Котляревського ; [редкол.: Веркіна Т. Б. та ін.]. — Х., 2009. — Вип. 24 : Постаць митця у художньому просторі міста. — С. 154-162. — Бібліогр.: 10 назв. — [НАБ] 85.31
  10. Зимогляд, Н. Ю. Основи акомпанементу у курсі фортепіано: навч. мет. матеріали / Н. Ю. Зимогляд. — Харків : ХДАК, 2012. — 22 с.
  11. Колісник, О. В. Мовно-стильова самобутність камерно-інструментальної творчості Євгена Станковича : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Колісник Олена Володимирівна, М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2016. — 22 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
  12. Кравченко, А. І. Камерно-інструментальне виконавство Одещини в контексті розвитку фестивального руху / Кравченко Анастасія Ігорівна // Мистецтвознавчі записки : [зб. наук. пр.] / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; [редкол.: Шульгіна В. Д. та ін.]. — К., 2012. — Вип. 22. — С. 98-103. — [НАБ] 85
  13. Круль, П. Український камерний ансамбль духових інструментів початку ХХ століття / П. Круль // Науковий вісник / М-во культури і туризму України, Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського ; [редкол.: Рожок В. І. та ін.; ред.-упоряд.: М. Давидов, В. Сумарокова]. — К., 2005. — Вип. 47 : Виконавське музикознавство, Кн. 11. — С. 230-236. — Бібліогр.: 4 назви. — [НМА, НАБ] 85.31
  14. Купріяненко, Е. Б. Альт у політебровому камерно-інструментальному ансамблі австро-німецької традиції (пізніе бароко - Й. Брамс) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Купріяненко Емма Борисівна ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2010. — 18 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.315.5
  15. Мимрик, М.Р. Саксофон в українській камерній музиці кінця ХХ - початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавська практика : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Мимрик Михайло Романович ; Нац. акад. наук України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — Київ, 2013. — 17 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
  16. Мимрик, М.Р. Сонорні особливості інтонування у камерно-інструментальній творчості Володимира Рунчака на прикладі "Hosi anna" для двох саксофонів, ударних та фортепіано / Мимрик Михайло Романович // Культура і сучасність. — 2010. — № 1. — С. 195-198. — Бібліогр.: 13 назв. — [Ч/З]
  17. Міхеєва Н. Виконавський фактор в формуванні системи жанрів (на прикладі сонат для кларнета і фортепіано композиторів ХІХ століття) // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; [редкол.: Веркіна Т. Б. та ін.]. — Харків,

2012. — Вип. 37 : Шлях до майстерності в реаліях мистецької практики та освіти. — С. 345-353 85.31
18. Метлушко, В. О. Кларнет як сольо-ансамблевий інструмент в творчості композиторів ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Метлушко Володимир Олександрович ; М-во культури України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2014. — 20 с. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
  19. Омельченко, Т. Шляхи формування та стилістична еволюція української сонати для скрипки та фортепіано / Тетяна Омельченко // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство : зб. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Київ. держ. вищ. училище ім. Р. М. Глієра ; [редкол.: Грица С. Й. та ін.]. — К., 2005. — Вип. 18. — С. 190-203. — Бібліогр.: 15 назв. — [НАБ] 85.31
  20. Петренко І. Камерно-ансамблева творчість принца Луї Фердинанда Пруського в руслі тенденцій початку ХІХ ст. / Ірина Петренко // Камерно-інструментальний ансамбль : традиції та сучасний вимір : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., 17 квіт. 2013 р. / Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2013. — С. 141-143. — [Архів автора]
  21. П'єси для камерного ансамблю [Ноти]: партитура і партії / аранжування В. Годзяцького. — Вінниця : Нова Кн., 2013. — 1 партіт. (104 с.) + Дод. партії (48 с.). — 300 пр. — ISBN 979-0-707505-78-6 : 85грн. — [НМА] 85.952
  22. Польська, І.І. Парадоксальність ансамблевої культури: соціально-семантичні амплуа / Ірина Польська // Мистецькі обрії'2010 / Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. — К., 2010. — Вип. 3 : Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. — С. 165-172. — Бібліогр.: 10 назв. — [Архів автора]
  23. Польська, І.І. Становлення історіографії з питань камерного ансамблю / І. Польська // Українське музикознавство : наук.-метод. зб. / М-во культури і туризму України, Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Центр муз. україністики ; [ред. кол.: Рожок В. І. та ін.; ред. О. В. Торба]. — К., 2004. — Вип. 33. — С. 108-116. — Бібліогр.: 7 назв. — [НАБ] 85.31
  24. Польська, І.І. Сучасні тенденції ансамблевих студій в українській музикології / Ірина Польська // Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасний вимір : до 160-річчя ЛНМА ім. М. В. Лисенка : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., 17 квіт. 2013 р. / М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка, Каф. камерного ансамблю та квартету. — Львів, 2013. — С. 8-10. — [Архів автора]
  25. Понькіна, А. Про жанр квартету для саксофонів / Понькіна А. // Музичне і театральне мистецтво України в дослідженнях молодих мистецтвознавців : матеріали V Всеукр. наук.-твор. конф. студ. та аспірантів, 16-18 берез. 2005 р. / М-во культури і мистецтв України, Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; [редкол.: Веркіна Т. Б. та ін.]. — Х., 2005. — С. 63-64. — [НАБ] 85.31
  26. Пославський, А. О. Специфіка струнно-смичкового інструменталізму в камерних ансамблях композиторів нововіденської школи : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Пославський Антон Олександрович ; М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2014. — 16 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
  27. Румянцева, А. Ю. Основи оволодіння навичками акомпанементу на уроках фортепіано: навч. мет. матеріали / А. Ю. Румянцева. — Харків : ХДАК, 2005. — 10 с.
  28. Середенко, А. М. Камерно-інструментальна творчість К. Шимановського (до проблеми індивідуального стилю композитора) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : [спец.] 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Середенко Анна Михайлівна ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — Київ, 2001. — 16 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.313(4ПОЛ)

29. Слюсар, Т. М. Львівська камерно-інструментальна соната в історико-стильовій парадигмі розвитку жанру : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Слюсар Тетяна Михайлівна ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. — Львів, 2010. — 17 с. — 120 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.313(4УКР)
30. Снедкова, Л. Історико-соціальні передумови розвитку ансамблево-інструментального музикування на Слобожанщині / Людмила Снедкова // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харк. держ. ун-т мистец. ім. І. П. Котляревського ; [редкол.: Веркіна Т. Б. та ін.]. — Х., 2011. — Вип. 32 : Когнітивне музикознавство-2. — С. 196-205. — Бібліогр.: 11 назв. — [Ч/З] 85.31
31. Утіна, А. М. Камерно-інструментальна творчість донецьких композиторів: жанрово-стильові тенденції : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Утіна Анна Миколаївна ; М-во культури України, Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2014. — 20 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
32. Федорков, О.В. Український ансамбль тромбонів у контексті світового музичного мистецтва : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Федорков Олег Вікторович ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2008. — 18 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.315.732
33. Фецак, Н.М. Український струнний квартет ХХ століття: композиторська творчість і виконавська інтерпретація : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Муз. мистецтво" / Фецак Наталія Миколаївна ; Нац. акад. наук України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — Київ, 2013. — 16 с. — 100 пр. — Б.ц. — [НАБ] 85.31
34. Щепакін, В. Камерне виконавство півдня України (Миколаїв, Херсон) на початку ХХ ст. / Василь Щепакін // Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасний вимір : до 160-річчя ЛНМА ім. М. В. Лисенка : тези міжнар. наук.-практ. конф., 17 квіт. 2013 р. / М-во культури України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка, Каф. камерного ансамблю та квартету. — Львів, 2013. — С. 116-119. — [Архів автора]
35. Щепакін В. М. Камерне виконавство в Одесі наприкінці 1860-х - початку 1870-х рр. як приклад творчої взаємодії представників різних культур / В. М. Щепакін // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2012. — Вип. 36. — С. 276-288. — <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura36/34.pdf>. — Електронна копія в головному документі. — Бібліогр.: 64 назви. — [НАБ] 71

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Бібліотека ХДАК <http://lib-hdak.in.ua/>
2. <https://link.springer.com/> Повнотекстові ресурси порталу Springer Link.
3. <http://www.ukrcenter.com/Literatura> Електронний повнотекстовий портал «Український Центр».
4. <http://www.musaget.com.ua/> Літературно-мистецький портал.
5. <http://www.baenebooks.com/> Безкоштовна online — бібліотека (англійською мовою).
6. <http://www.lib.com.ua/index.html> Електронна online — бібліотека України.
7. <http://textbooks.net.ua/> Online — бібліотека підручників.
8. <http://www.4uth.gov.ua/> Харківська державна бібліотека України для юнацтва.
9. <http://www.dnpb.gov.ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського національної академії педагогічних наук України.
10. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського <http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/>

Орієнтовний репертуарний список

1-ий семестр – П'ЄСИ:

Альбіоні Т. «Адажіо» для скрипки
Бетховен Л. «Сурок» для труби
Глієр Р. «Вальс» ля валторни
Журбін М. «Прелюд-вокаліз» для тромбона
Кара-Караєв К. «Пісня сім красунь» з балету «Сім красунь» для валторни
Косенко В. «Скерцо» для флейти
Лядов К. «Протяжна» для тромбона
Лятошинський Б. «Мелодія» для тромбона

2-ий семестр – СОНАТИ ДЛЯ СКРИПКИ І ФОРТЕПІАНО:

Барток Б. «Сонатина»
Бах І.С. «Сонати» ля-мажор и соль-мінор
Бах І.Х. «Соната» ре-мажор
Березовський М. «Соната»
Бетховен Л. «Сонати» №№1,2,4,5
Вивальді А. Концерт для 2-х скрипок и соліруючого баса d-moll
Вивальді А. Концерт для оркестру g-moll (камерного оркестру)
Вебер К. «Сонати» №№1-6
Гайдн Й. «Сонати»
Гріг Е. «Соната» фа-мажор
Дворжак А. «Сонатина» соль-мажор
Кара-Караєв «Соната»
Кореллі А. Шість сонат для двох скрипок и фортепіано
Корчинський М. «Соната»
Лاپинський Н. «Соната»
Левітін Ю. «Сонатина»
Мендельсон Ф. «Соната» фа-мінор
Моцарт В. «Дитячі сонати», зошит 1-2, «
Моцарт В. «Сонати» №№ 1, 2, 4-9, 18
Раков Н. «Соната» №2
Скорик М. «Сонати»
Сільванський М. «Соната»
Франсе Ж. «Сонатина»
Шуберт Ф. «Сонатини» ре-мажор, ля-мінор, соль-мінор
СОНАТИ ДЛЯ АЛЬТА І ФОРТЕПІАНО
Бах І.С. «Соната» ре-мажор ч.І-ІІ
Генішта-Борисовський А. «Соната» ч.І
Мендельсон Ф. «Соната» до-мінор ч.І
Попатенко Т. «Романтична сонатина»
Стамець Я. «Соната»
Буцко Ю. «Соната»
СОНАТИ ДЛЯ ВіОЛОНЧЕЛІ І ФОРТЕПІАНО
Бах І.С. «Соната» ре-мажор ч.І-ІІ
Бетховен Л. «Варіації на тему Генделя», «Варіації на тему Моцарта» мі-бемоль мажор

Бортнянський Д. «Соната»
Іщенко Ю. «Соната»
Карабець І. «Соната» №1
Шнітке А. «Соната»
Форе Г. «Сонати» №№1-2
СОНАТИ ДЛЯ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ФОРТЕПІАНО
Бах І.С. «Соната» для флейти мі-мінор, мі бемоль-мажор
Пуленк Ф. «Соната» для флейти
Сен-Санс К. «Соната» для кларнета ч. I-II
Козинський Л. «Соната» для гобоя до-мажор
ТРИО И КВАРТЕТИ ДЛЯ СТРУННИХ І ФОРТЕПІАНО
Гайдн Й. «Тріо» соль-мажор и до-мажор
Моцарт В. «Тріо» сі бемоль-мажор к.502
Штогаренко М. «Молодіжне тріо»
ЗМІШАНІ КАМЕРНІ АНСАМБЛІ
Вебер К. «Тріо» для флейти, віолончелі і ф-но
Бах І.С. «Соната» для скрипки, флейти и ф-но
Моцарт В.А. «Тріо» мі бемоль-мажор для кларнета, альту і ф-но
3-ій семестр – СОНАТИ ДЛЯ СКРИПКИ И ФОРТЕПІАНО
Айвз Ч. «Соната» №4
Бах І.С. «Сонати»: ля-мажор, сі-мінор, фа-мінор
Бетховен Л. «Сонати» №№1-8
Бойко Р. «Соната»
Брамс І. «Сонати» ля-мажор, соль-мажор
Вайнберг М. «Соната» до-мінор, «Сонатина» ре-мінор, «Соната» №5
Віло-Лобос Е. «Сонати-фантазії» №№1-3
Гедіке А. «Соната» ля-мажор
Гріг Е. «Сонати»
Дворжак А. «Соната» фа-мажор
Дваріонас Б. «Соната-балада»
Коляда Н. «Соната» ч. I
Косенко В. «Соната»
Красотов А. «Соната»
Мартіну Б. «Соната»
Мендельсон Ф. «Соната» фа-мажор
Метнер М. «Соната» сі-мінор ч. I, «Соната» №2 ч. II
Моцарт В. «Сонати»
Мясковський М. «Соната» фа-мінор
Николаєв Л. «Соната» соль-мінор
Николаєва Т. «Сонатина» соч. 15
Прокоф'єв С. «Соната» ре-мажор
Раков М. «Соната» мі-мінор
Рзаєв А. «Соната»
Скорик М. «Сонати»
Тактакишвили О. «Соната»
Хачатурян К. «Соната»
Хиндемит П. «Соната» in E
Шимановський К. «Соната»
Шнітке А. «Сюїта в старовинному стилі», «Соната» №1
Шостакович Д. «Соната»
Шуберт Ф. «Дует» ля-мажор

Шуман Р. «Соната» ля-мінор, ре-мінор
Эшпай А. «Соната»
Юхансен Д. «Соната» ля-мажор
СОНАТИ ДЛЯ АЛЬТА И ФОРТЕПИАНО
Бах І.С. «Сонати»(перекладенняТалаліяна)
Бунін Р. «Соната»
Буцько Ю. «Соната»
Василенко С. «Соната»
Мендельсон Ф. «Соната» до-мінор
Оннегер А. «Соната» фа-мінор
Хиндеміт П. «Траурна музика»
Шуберт Ф. «Соната-арпеджіо»
Шуман Р. «4 фантастичні п'єси» для альту и фортепіано
СОНАТИ ДЛЯ ВИОЛОНЧЕЛІ І ФОРТЕПИАНО
Бах І.С. «Сонати»
Бетховен Л. «Сонати» №№1-3
Брамс Й. «Соната» мі-мінор
Барбер С. «Соната»
Гріг Е. «Соната» ля-мінор
Кодай З. «Сонатина»
Лало Е. «Соната»
Мендельсон Ф. «Сонати» ре-мажор, сі бемоль-мажор
Мясковський М. «Соната» №2
Прокоф'єв С. «Соната» ч.І
Сечкін В. «Соната»
Штогаренко П. «Соната»
Шуман Р. «5 п'єс в народному дусі»
СОНАТИ ДЛЯ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ФОРТЕПИАНО
Бах І.С. «Соната» для флейти
Бетховен Л. «Соната» для флейти
Бетховен Л. «Соната» для валторни
Брамс Й. «Соната» для кларнета №1 ч.І «Соната» №2 ч.І
Вебер К. «Большой Концертный дует для кларнета и ф-но»
Пуленк Ф. «Сонати»: для гобоя, для кларнета, для флейти
Раков М. «Соната» для кларнета
Сен-Санс К. «Соната» для кларнета, «Соната» для фагота
Шуман Р. «3 романса для гобоя і ф-но» соч. 94
ТРИО ТА КВАРТЕТИ ДЛЯ СТРУННИХ І ФОРТЕПИАНО
Бабаджанян А. «Тріо»
Бабаєв А. «Тріо»
Бетховен Л. «Тріо» №№1-3, «Квартети»
Вебер К. «Квартети» сі бемоль-мажор, фа-мінор
Гайдн Й. «Тріо»
Галинін Г. «Тріо»
Дворжак А. «Тріо»(Думки)
Кирейко В. «Тріо»
Людкевич С. «Тріо»
Мендельсон Ф. «Тріо», «Квартети»
Моцарт В. «Тріо», «Квартети»: соль-мінор, мі бемоль-мажор
Свиридов Г. «Тріо»
Шостакович Д. «Тріо» мі-мінор ч.ІІІ-ІV

Шуман Р. «Тріо» ре-мінор

ЗМІШАНІ АНСАМБЛІ ДЛЯ СТРУННИХ, ДУХОВИХ І ФОРТЕПІАНО

Бетховен Л. «Тріо» для кларнета, віолончелі і ф-но

Хачатурян А. «Тріо» для скрипки, кларнета і ф-но

Шуман Р. «Тріо» для кларнета, альту і ф-но»